

Czym jest Szkoła Dialogu

Szkoła Dialogu to program edukacyjny przygotowany i realizowany przez **Fundację Forum Dialogu Między Narodami**, którego celem jest poszerzanie wiedzy uczniów na temat wielowiekowej obecności Żydów w Polsce oraz ich wkładu w rozwój społeczny, kulturalny i gospodarczy naszego kraju. W ramach programu młodzież pod kierunkiem trenerów Forum odkrywa historię przedwojennej ludności żydowskiej w swojej miejscowości oraz samodzielnie przygotowuje projekt, który ma na celu jej upamiętnienie.

Przed II wojną światową Żydzi stanowili ponad 10% populacji Polski. **Chcemy, by młodzież poznała historię narodu żydowskiego, która jest nieodłączną częścią kultury i historii Polski.**

Uczniowie uczestniczący w projekcie poznają historię własnej miejscowości, często odkrywając białe plamy na mapie wiedzy o nieobecnej już społeczności żydowskiej. Dzięki własnej pracy prowadzonej przy wsparciu trenerów Forum Dialogu samodzielnie eksplorują historię, łącząc swoje odkrycia z materialnymi śladami w przestrzeni.

W ramach zajęć **młodzież ma za zadanie przygotować własny projekt upamiętniający** lokalną społeczność żydowską. Przygotowane przez uczniów prace biorą udział w konkursie, którego rozstrzygnięcie ma miejsce podczas uroczystej **GALI SZKOŁY DIALOGU**. W trakcie Gali wszystkie uczestniczące w danej edycji programu szkoły otrzymują tytuł oraz dyplom **„SZKOŁY DIALOGU”**, a laureaci atrakcyjne nagrody.

Forum Dialogu Między Narodami

Fundacja Forum Dialogu Między Narodami jest organizacją pozarządową zajmującą się działalnością na rzecz zbliżenia pomiędzy Polakami a Żydami, przeciwdziałaniem przejawom antysemityzmu i ksenofobii, a także edukacją na rzecz tolerancji. Forum realizuje swoje cele poprzez seminaria, wystawy, publikacje i programy wymiany, skierowane do młodzieży oraz środowisk opinotwórczych.

„Forum Dialogu Między Narodami od lat umożliwia Polakom i Żydom wzajemne poznanie się i zrozumienie ponad historycznymi podziałami. Tylko dzięki takim działaniom możemy otworzyć nowy rozdział we wzajemnych relacjach obu narodów.”

Władysław Bartoszewski,
Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów
ds. Dialogu Międzynarodowego,
były Minister Spraw Zagranicznych RP,
Sprawiedliwy Między Narodami,
Honorowy Obywatel Państwa Izrael

FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI

Forum Dialogu Między Narodami

ul. Chmielna 15, 00-021 Warszawa

Tel./fax. 22 827 22 07

www.dialog.org.pl, forum@dialog.org.pl

FORUM DIALOGU MIĘDZY NARODAMI

Szkoła Dialogu
WARSZAWA

Program

Na program składają się **cztery spotkania z trenerami Forum Dialogu - dwie wycieczki i dwa warsztaty w szkole**. Ich celem jest przede wszystkim zapoznanie uczniów z żydowską przeszłością Warszawy. Wszystkie cztery spotkania mają także stopniowo przygotować uczniów do stworzenia własnego projektu upamiętniającego przedwojenną żydowską społeczność stolicy.

Jako pierwsze spotkanie proponujemy do wyboru jedną z trzech wycieczek po Warszawie: wizytę na cmentarzu żydowskim, spacer po ulicy Próżnej połączony z odwiedzinami w synagodze lub wycieczkę śladami praskich Żydów. Celem każdej z nich jest zapoznanie

uczniów z podstawowymi pojęciami kultury, religii i tradycji Żydów polskich, a także ukazanie całego bogactwa historii przedwojennej Warszawy.

Drugim spotkaniem jest warsztat w szkole. Ukazuje on jak układały się losy Żydów w Polsce przed i po II wojnie światowej. Uczniowie mają okazję przedyskutować swoje poglądy na temat postaw zaangażowania i niezaangażowania w świetle takich wydarzeń jak Holo-

caust, getto ławkowe czy komunizm w powojennej Polsce. Pytamy ich o to, jaki jest stosunek współczesnych do historii, czy rzeczywiście czegoś nas ona uczy, a także o to, czy w tym świetle można postrzegać Warszawę jako miasto pomnik.

Trzecie spotkanie to wycieczka po terenie byłego getta warszawskiego, której forma inspirowana jest grami miejskimi. Rozpoczyna ją projekcja filmu dokumental-

nego w Żydowskim Instytucie Historycznym, która stanowi punkt wyjściowy dla spaceru po Śródmieściu i Muranowie. W trakcie wycieczki uczniowie odkrywają istniejące ślady zniszczonego miasta oraz poznają historie związane z miejscami, które już nie istnieją. Na zakończenie przyglądamy się współczesnej dzielnicy Muranów, prowokując do nowego spojrzenia na klasyczne już pytania o zasadność budowania i życia na gruzach.

Czwarty warsztat w logiczny sposób zamyka program. Prosimy uczniów o zebranie doświadczeń, które wynieśli z wcześniejszych spotkań i skonfrontowanie ich między sobą. Dyskutujemy na temat różnych form upamiętniania historii, razem z uczniami próbujemy odpowiedzieć na pytanie o ich celowość. Zastanawiamy się, na ile historia oddziałuje na obecne życie warszawiaków. W drugiej części warsztatu przygotowujemy uczniów do pracy nad ich własnym projektem.

Celem uczniowskiego projektu ma być przypomnienie nieznanej historii Żydów warszawskich. Zachęcamy uczniów do poznawania historii ich własnych dzielnic, poszukiwania zapomnianych życiorysów, miejsc etc.

W drugiej kolejności prosimy o to, by przygotowali taką formę upamiętnienia wybranej przez nich historii, jaka wyda im się najbardziej odpowiednia. Trenerzy Forum Dialogu pilotują przygotowania, udzielając uczniom wsparcia. **Na zakończenie prosimy uczniów o nadesłanie sprawozdania z przeprowadzonego projektu, które bierze udział w organizowanym przez Forum konkursie.**